

در این جلسات سبک و سیاق نگارش و پژوهش فلسفی معرفی می‌شود و مهارت‌ها و نکات لازم در نگارش یک مقاله/رساله مطلوب

فلسفی بحث و تمرین می‌شود.

جلسه نخست: تمهیدات: اهمیت روش‌مندی در پژوهش (گفتار در روشن!), انواع مهارت‌های علمی پژوهشی-نگارشی/از آموزش درست فلسفه تا پژوهش و نگارش، مراحل کلی یک پژوهش (طراحی/اجراء/نگارش/گزارش) انواع پژوهش‌های دانشگاهی (به اعتبار حجم و ...) و مهمترین جلوه آن (مقاله).

جلسه دوم : انواع مقاله (روزنامه‌ای، مجلات، همایش، دائرة المعارفی) و انواع رساله (به لحاظ محتوا: تاریخی، تحلیلی، مقایسه‌ای، انتقادی...) و ویژگی‌های آنها، ویژگی‌های پژوهشگر مطلوب، شم و روحیه و ”حال“ پژوهشی چیست؟ (نگارش فلسفی: علم، فن یا هنر؟)/ مهندسی معکوس در مقاله‌نویسی (خطاهای رایج در پژوهش‌ها/داوران مقاله/پژوهش چه ملاحظاتی را در نقد می‌آورند؟ (مهمنترین ایرادات صوری و ساختاری)/ مهمترین هدف نوشتن (اقناع و ابراز)

جلسه سوم: موضوع‌گزینی در پژوهش فلسفی و ملاک‌های موضوع خوب: سه ساحت و مقام مطالعه منابع (قبل از پروپوزال‌نویسی، حين پروپوزال‌نویسی، و پس از آن) تدارک طرح‌نامه (پروپوزال)، مسئله فلسفی و بررسی نمونه‌هایی از مسائل فلسفی، گونه‌های پرسش‌های فلسفی

عنوان مطلوب برای پژوهش چه مختصاتی دارد؟

جلسه چهارم: ترسیم ساختمان و طرح کلی پژوهش (از کجا به کجا؟/ مسئله/ سؤال / فرضیه/ مدعای...) مسئله اصلی و پرسش‌های فرعی: آنچه ساختار پژوهش را تعیین می‌کند، از چکیده تا نتیجه و/مشکلات مقدمه و شروع مقاله؟ زمان‌بندی/ هر یک از بخش‌های پژوهش/مقاله چه مختصاتی دارد؟؛ ماده و صورت مقاله!

جلسه پنجم: گردآوری منابع، منبع‌شناسی و مهمترین منابع اطلاعاتی (کتابخانه‌های بزرگ فلسفی ایران و جهان/ سایت‌های اطلاعاتی و فلسفی)، چگونه منابع را بیابیم و آنها را مرتب کنیم و از آنها استفاده کنیم؟

جلسه ششم: روش مطالعه و آداب کتابخوانی / تکنیک‌های افزایش مهارت کتابخوانی، سطوح خواندن فلسفی، روش یادداشت-برداری، تندخوانی، پرخوانی و سوء‌هاضمه ذهنی، **تقدم نگارش بر پژوهش؟!** بررسی گونه‌های متون فلسفی و اشاره به برخی سبک‌های نوشتاری فلاسفه (فلاسفه در میانه دانشمندان و پیامبران و شاعران چه کاره‌اند؟)؛ معلومات و مهارت‌های عمومی و پایه برای نگارش فلسفی (منطق، تفکر انتقادی، آشنایی عمومی با فلسفه و موضوعات فلسفی و فلاسفه، ترم‌های مهم فلسفی، عرصه عمومی، هنر، دغدغه‌های روشنفکری و عمومی..).

جلسه هفتم: نکاتی در نگارش فلسفی فعال: پرسش‌ها و نتایج، اظهار نظر، نشانه‌های راهنمای، توجه به دلایل له و علیه مدعای سرقت علمی و سرقت از خود؟! ربط و انسجام رکن نگارش فلسفی؛ یادداشت ذهنیات؛ توجه به الگوهای نگارش فلسفی (مثبت و منفی)

جلسه هشتم: اقسام پاراگراف از جهت مضمون و ملاحظات پاراگراف‌نویسی، تکنیک‌های فنی و تحلیلی کردن مقاله (شگردهای نگارش فلسفی: تعریف، تمایز، تحلیل، دوراهی، سناریو، مثال نقض، ..) بار برهان بر دوش کیست؟ مدعای چیست و مسئله کدام است؟) - جعبه ابزار فیلسوف؟! کی و چگونه از چه ابزاری در بیان خود استفاده کنیم؟

جلسه نهم: مستندسازی و ارجاع. نقل قول (چرا؟ چگونه، کی، تا چه حد؟)

جلسه دهم: ویرایش‌های مکرر و بازبینی نهایی، چکیده نهایی، روش‌های چاق (بسط) و لاغر (قبض) کردن

جلسه یازدهم: اخلاق پژوهش، سخنرانی فلسفی، انواع سخنرانی فلسفی (معرفی و نقد کتاب، نقد و مناظره، تک‌گویی و..)

جلسه دوازدهم: روزنامه‌نگاری فلسفی، آداب روزنامه‌نگاری بطور عام، فلسفه در ساحت رسانه منحرف و مبتذل می‌شود؟
ارزیابی: آزمون پایان ترم (۱۰ نمره) + فعالیت‌های طول ترم (تهیه پیش‌نویس پروپوزال + نقد ۳ مقاله فلسفی) (۶ نمره) + کار پایانی (مقاله بر اساس استانداردهای مقاله‌نویسی) (۴ نمره)

برخی منابع: (تفصیل منابع در بخش کتابشناسی سایت: makhavan.ir)

آئین نگارش و ویرایش:

- ۱) نگارش و ویرایش / احمد سمیعی گیلانی / سمت
- ۲) نکات ویرایش / علی صلح جو / نشر مرکز
- ۳) مبانی درستنویسی، زبان فارسی معیار / ناصر نیکوبخت / نشر چشمه.

روش تحقیق و مقاله‌نویسی (عمومی):

- ۱) البته واضح و مبرهن است که...؛ رساله‌ای در مقاله نویسی / ضیاء موحد / نشر نیلوفر. ۱۳۷۸.
- ۲) آیین نگارش مقاله علمی-پژوهشی؛ ویراست سوم / محمود فتوحی / انتشارات سخن/ ۱۳۹۳.

تخصصی فلسفه:

- ۱) فوت و فن فلسفه / واربرتون / ترجمه علیرضا حسن‌پور / نشر طه / ۱۳۹۷.
- ۲) مثل فیلسوف نوشتند؛ آموزش نگارش مقاله فلسفی / ای.پی. مارتینیک / مترجمان فاطمه مینایی و لیلا مینایی / انتشارات هرمس / ۱۳۹۳.
- ۳) جعبه‌ابزار فیلسوف؛ برگزیده‌ای از مفاهیم و روش‌های فلسفی / جولیان بگینی و پیتر فوسل / ترجمه کامران شهبازی / نشر کرکدن / ۱۳۹۹.
- ۴) روش تحقیق با تأکید بر علوم اسلامی / جعفر نکونام / انتشارات دانشگاه قم.
- ۵) روش‌شناسی پژوهش‌های فلسفی / علی اصغر جعفری ولنی / نشر ققنوس / ۱۳۹۷.

- 1) Zachary Seech, Andrew Kania (2024). **Writing Philosophy Papers**. 6th Edition . Routledge.
- 2) Joel Feinberg (2005).**Doing Philosophy, A Guide to the Writing of Philosophy Papers**. Thomson/Wadsworth